

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROPEISKA CENTRALBANKENS YTTRANDE

av den 17 mars 2011

om ett förslag till Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta

(CON/2011/24)

(2011/C 140/05)

Inledning och rättslig grund

Den 10 januari 2011 mottog Europeiska centralbanken (ECB) en begäran från Europeiska rådet om ett yttrande över ett förslag till Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta ⁽¹⁾ (nedan kallat *det föreslagna beslutet*).

ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundar sig på artikel 48.6 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med artikel 17.5 första meningen i arbetsordningen för Europeiska centralbanken har detta yttrande antagits av ECB-rådet.

Allmänna kommentarer

1. I en monetär union är en utökad övervakning av de offentliga finanserna och den makroekonomiska utvecklingen ett lämpligt instrument för att minska riskerna för statskuldkriser av den storleksordning och det allvar som Europeiska unionen har upplevt på senare tid. ECB har därför efterlyst en "stora framsteg" i den ekonomiska styrningen av Ekonomiska och monetära unionen (EMU) för att skapa en djupare ekonomisk union som står i proportion till den ekonomiska integration och det ömsesidiga beroende som redan råder mellan de medlemsstater som har euron som valuta. ECB lade fram förslag för sådana "stora framsteg" i meddelandet "Reinforcing economic governance in the euro area" av den 10 juni 2010 och har även lagt fram konkreta lagförslag i yttrandet CON/2011/13 av den 16 februari 2011 om ekonomisk styrning i Europeiska unionen ⁽²⁾.
2. I den mån risken för statskuldkriser kvarstår även med en sådan utökad övervakning av de offentliga finanserna och den makroekonomiska utvecklingen, och i syfte att säkra stabiliteten i euroområdet som helhet, bör ett permanent krishanteringssystem inrättas från vilket medlemsstater som har euron som valuta och vars möjligheter att låna på marknaden har försämrats som en sista utväg kan få tillfälligt ekonomiskt stöd. Systemet bör vara utformat så att det minimerar incitamenten till överdrivet risktagande (*moral hazard*) och ökar incitamenten att agera föregripande genom statsfinansiella och makroekonomiska anpassningar.
3. På senare tid har medlemsstater som har euron som valuta uttryckt sin fasta beslutsamhet att vidta åtgärder för att säkra stabiliteten i euroområdet och i detta syfte ställt samman ett paket av bilaterala lån till Republiken Grekland och inrättat European Financial Stability Facility (EFSF) som en mellanstatlig tillfällig fond för euroområdet som kan ge stöd till medlemsstater som befinner sig i svårigheter. EFSF finns vid sidan om Europeiska unionens European Financial Stabilisation Mechanism (EFSM) och stöd

⁽¹⁾ Se Europeiska rådets slutsatser av den 16–17 december 2010.

⁽²⁾ Ännu ej offentliggjort i EUT. Se även ECB-ordförandens inledningsanförande efter ECB-rådets möte den 4 november 2010.

från EFSF är precis som lånepaketet till Republiken Grekland underställt stränga villkor som förhandlas fram mellan den medlemsstat som behöver stöd och Europeiska kommissionen som ombud för de medlemsstater som har euron som valuta, samt i samarbete med ECB och Internationella valutafonden (IMF), och som därefter måste godkännas av de medlemsstater som har euron som valuta och som ger stödet.

4. ECB välkomnar mot denna bakgrund det föreslagna beslutet och upprepar sitt krav på en utökad övervakning av de offentliga finanserna och den makroekonomiska utvecklingen i enlighet med sitt yttrande CON/2011/13. En ny artikel 136.3 kommer efter det att det föreslagna beslutet har godkänts av alla medlemsstater införas i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Enligt denna artikel förväntas de medlemsstater som har euron som valuta inrätta en permanent mekanism kallad den europeiska stabilitetsmekanismen (ESM)⁽¹⁾. ESM ska aktiveras om det är absolut nödvändigt för att säkra stabiliteten i euroområdet som helhet och tillfälligt ekonomiskt stöd får bara ges på stränga villkor. ESM ska ersätta de nuvarande tillfälliga arrangemangen med EFSM och EFSF, som ska finnas kvar till juni 2013 eller senare då deras verksamhet har avslutats.
5. Även innan den träder i kraft bidrar texten i den nya artikeln 136.3 i EUF-fördraget dessutom till att förklara, och därmed bekräfta, tillämpningsområdet för artikel 125 i EUF-fördraget när det gäller att säkra den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet, genom att aktivering av tillfälligt ekonomiskt stöd fastställs vara principiellt förenligt med artikel 125 i EUF-fördraget, under förutsättning att det är absolut nödvändigt och underställt stränga villkor. Den nya artikeln 136.3 i EUF-fördraget innebär dessutom inte att unionens befogenheter utvidgas.
6. När det gäller den närmare utformningen av ESM pågår nödvändiga förberedelser. Följande fyra inslag skulle främja ESM:s effektivitet och funktion: a) att ESM inrättas genom ett folkrättsligt fördrag som godkänns av de medlemsstater som har euron som valuta, vilket innebär att nationella lagar måste anpassas till bestämmelserna i fördraget, b) att reglerna för beslutsfattandet inom ESM främjar effektivitet, t.ex. att ESM ska kunna aktiveras genom ömsesidig överenskommelse mellan de medlemsstater som har euron som valuta, c) att ESM i enlighet med fördragets krav får behörighet att använda en lämplig uppsättning instrument för att effektivt motverka spridningseffekter i lägen av akut instabilitet på marknaderna, och d) att ESM ska iaktta principerna om en klok och försiktig förvaltning och vara föremål för extern och intern revision.
7. Förutom dessa fyra inslag är det precis som i alla krishanteringsmekanismer viktigt att förhindra att ESM uppmuntrar ett överdrivet risktagande (*moral hazard*). Garantier som att IMF deltar i analyser av hållbar skuldsättning, förhandlingar och finansiering av program, att villkoren är icke-koncessionella i enlighet med IMF:s praxis, samt regelbunden och sträng övervakning av att de stödmottagande medlemsstaterna genomför det program för statsfinansiell och makroekonomisk anpassning som det ekonomiska stödet är villkorat av, är absolut nödvändiga för att skapa starka och varaktiga incitament för en god budgetpolitik och ekonomisk politik i de medlemsstater som har euron som valuta. Sådana garantier gör dessutom unionens utökade övervakning av de offentliga finanserna och den makroekonomiska utvecklingen mer effektiv.
8. Ett viktigt inslag i det föreslagna beslutet är att det föreskrivs att mekanismen ska vara mellanstatlig i stället för att inrättas på EU-nivå. ECB stöder unionsmetoden och skulle välkomna att ESM vid en lämplig tidpunkt och mot bakgrund av de erfarenheter som görs omvandlas till en EU-mekanism. Fram till dess anser ECB att EU-institutionerna bör ha en framträdande roll i bedömningen av de omständigheter som leder till att ESM aktiveras och i fastställandet av villkoren för ekonomiskt stöd, med tanke på deras expertis och fokus på unionens bästa.
9. När det gäller ECB:s och Eurosystemets roll innebär artikel 123 i EUF-fördraget att även om ECB kan agera som fiskalt ombud för ESM i enlighet med artikel 21.1 i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadgar (nedan kallad *ECBS-stadgan*) på samma sätt som i samband med unionens facilitet för medelfristigt ekonomiskt stöd⁽²⁾, EFSM och EFSF, kan ESM inte vara motpart till Eurosystemet enligt artikel 18 i ECBS-stadgan. ECB vill på denna punkt erinra om att förbudet mot

⁽¹⁾ Se Eurogruppens uttalande av den 28 november 2010.

⁽²⁾ Se punkt 1 andra stycket i ECB:s yttrande CON/2009/37 av den 20 april 2009 om ett förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 332/2002 om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans (EUT C 106, 8.5.2009, s. 1).

monetär finansiering i artikel 123 i EUF-fördraget är en av grundpelarna i EMU:s rättsliga arkitektur⁽¹⁾ av skäl som rör medlemsstaternas budgetdisciplin, samt för att skydda den gemensamma penningpolitikens integritet och ECB:s och Eurosystemets oberoende.

10. ECB uppmuntrar medlemsstaterna att snabbt godkänna det föreslagna beslutet så att det kan träda i kraft den planerade tidpunkten, dvs. den 1 januari 2013.
11. ECB rekommenderar att det föreslagna beslutet ändras på en rättsteknisk punkt. Ett specifikt förslag finns i bilagan åtföljt av en förklaring.

Utfärdat i Frankfurt am Main den 17 mars 2011.

Jean-Claude TRICHET
ECB:s ordförande

⁽¹⁾ Se även ECB:s konvergensrapport, maj 2010, s. 24.

BILAGA

Ändringsförslag

Kommissionens förslag	ECB:s ändringsförslag ⁽¹⁾
Ändring	
Artikel 2 andra stycket	
"Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013, under förutsättning att samtliga meddelanden ..."	"Artikel 1 i detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013, under förutsättning att samtliga meddelanden ...".

Motivering

Det är bara artikel 1 i det föreslagna beslutet som kommer att träda i kraft den 1 januari 2013 i enlighet med artikel 48.6 i EUF-fördraget, under förutsättning att den nationella godkännandeprocessen har avslutats vid denna tidpunkt, eller senare när den nationella godkännandeprocessen är avslutad. Artikel 2, som handlar om medlemsstaternas skyldighet att meddela när de har slutfört den nationella godkännandeprocessen, kommer i likhet med det föreslagna beslutet självt att träda i kraft i enlighet med artikel 297.2 andra stycket i EUF-fördraget (dvs. den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, såvida ingen annan tidpunkt anges i det föreslagna beslutet), eftersom det inte finns någon hänvisning i artikel 48.6 i EU-fördraget till ikraftträdandet av denna specifika meddelandeskyldighet.

(1) Text markerad med fet stil anger ECB:s förslag till ny text.